

EI JULKINEN kunnes VM antaa oman ehdotuksensa. JulkL (621/1999) 6 §

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin
EHDOTUS VUODEN 2020 I LISÄTALOUSARVIOON – KORONA

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

32.20.40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Määräraha: Momentille lisätään 25 500 000 euroa.

Valtuus: Momentille lisätään 30 000 000 euroa.

Selvitysosa: Momentin avustusvaltuutta lisätään yht. 30 miljoonaa euroa vuonna 2020 tuotantoketjun häiriöiden korjaamiseen tarvittavien toimenpiteiden tukemiseen, luovien alojen kehittämiseen sekä matkailun ja sen oheistoimintojen tukemiseen poikkeuksellisessa tilanteessa. Avustusvaltuuden kasvun takia lisätään vastaavasti määrärahaa 25,5 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 4,5 miljoonaa euroa vuonna 2021.

2020 I lisätalousarvio	25 500 000
2020 talousarvio	298 301 000
2019 tilinpäätös	245 020 941

32.20.83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)

Määräraha: Momentille lisätään 25 000 000 euroa.

Valtuus: Momentille lisätään 50 000 000 euroa.

Selvitysosa: Momentin myöntämisvaltuutta kasvatetaan kysyntää vastaavaksi vieraan pääoman ehtoisen lainavaltuuden korotuksella 50 miljoonaa euroa vuonna 2020 pk-yritysten kehitystoiminnan turvaamiseksi poikkeuksellisessa tilanteessa. Lainavaltuuden kasvun takia lisätään vastaavasti määrärahaa 25 miljoonaa euroa vuonna 2020, 20 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 5 miljoonaa euroa vuonna 2022.

2020 I lisätalousarvio	25 000 000
2020 talousarvio	137 200 000
2019 tilinpäätös	154 999 132

32.20.87 Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha)

Määräraha: Momentille lisätään 12 000 000 euroa.

Valtuus: Momentille lisätään 20 000 000 euroa.

Selvitysosa: Momentin myöntämisvaltuutta lisätään 20 miljoonaa euroa vuonna 2020. Myöntämisvaltuuden kasvun takia lisätään vastaavasti määrärahaa 12 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 8 miljoonaa euroa vuonna 2021. Talouden sukeltamisen yhteydessä varmistetaan yritysten vastoin käymisestä toipuminen entistä kilpailukykyisempinä.

2020 I lisätalousarvio	12 000 000
2020 talousarvio	20 000 000
2019 tilinpäätös	17 628 563

32.01.05 Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Määräraha: Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys 1 500 000 euroa on erillistä lisärahoitusta Business Finlandin Visit Finland -yksikölle kansainvälisen kysynnän käynnistämiseen COVID-19:n matkailulle aiheuttaman kriisin hellitettyä.

2020 I lisätalousarvio	1 500 000
2020 talousarvio	99 471 000
2017 tilinpäätös	97 474 000

Perustelumuistio

32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha ja valtuus)

Innovaatorahoituskeskus Business Finland ehdottaa momentin avustusvaltuuteen lisäystä yht. 30 miljoonaa euroa vuonna 2020. Avustusvaltuuden kasvun takia ehdotetaan vastaavasti määrärahaan 25,5 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2020 ja 4,5 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2021. Koska avustus on tarkoitettu nopeisiin elvytystoimiin, on myös määrärahan käyttö suunniteltu ja ennakoitu tavallista nopeammaksi.

Business Finlandilla on TKI-rahoituksessa käytettävissä de minimis –instrumentteja, joiden pohjalle voidaan rakentaa poikkeustilanteeseen soveltuvia ratkaisuja tuotantoketjun häiriöiden korjaamiseen tarvittavien toimenpiteiden tukemiseen, luovien alojen kehittämiseen sekä matkailun ja sen oheistoimintojen tukemiseen. Rahoituksella pyritään vähentämään koronavirusepidemian vaikutuksia erityisesti pk- ja midcap-yritysten liiketoimintaympäristössä sekä suoraan taloudellisesti että mahdollistamaan toiminnan kehittäminen kriisin aikana. Valtuuslisäyksen mitoituksen perusteena on käytetty alustavaa arviota, jonka mukaan rahoitusta tarvittaisiin vähintään 10 miljoonaa euroa kolmeen eri käyttötarkoitukseen, yhteensä 30 miljoonaa euroa.

Business Finlandin uudet rahoituspalvelut koronan aiheuttamiin liiketoiminnan häiriötilanteisiin: Esiselvitys ja Kehittämisasiavustus

Business Finland lanseeraa kaksi uutta rahoituspalvelua, joilla pyritään lieventämään koronavirusepidemian aiheuttamia talousvaikutuksia. Rahoituspalvelut on tarkoitettu Suomessa toimiville pk- ja midcap-yrityksille, joiden liiketoiminta kärsii koronavirustilanteesta. Midcap-yritys on suuri yritys, jonka oma tai konsernin liikevaihto on enintään 300 miljoonaa euroa.

Rahoituspalvelujen kohteena ovat ainakin matkailu, matkailun oheispalvelut, luovat/esittävät alat sekä kaikki toimialat, joiden alihankintaketjujen toimivuuteen koronavirustilanne on vaikuttanut tai vaikuttamassa. Rahoitus on tarkoitettu yritykselle itselleen uuden liiketoiminnan selvittämiseen ja kehittämiseen poikkeusoloissa.

Rahoitus on vaiheistettu kahdeksi palveluksi:

- 1) **Esiselvitysrahoitus liiketoiminnan häiriötilanteisiin.** Rahoitus, jonka suuruus on enintään 10 000 euroa. Tällä rahoituksella yritys voi selvittää ja suunnitella itselleen uusia liiketoimintoja, korvaavia alihankintaketjuja ja tuotannon organisoimista koronan aiheuttamassa häiriötilanteessa ja sen jälkeen.
- 2) **Kehittämissiavustus liiketoiminnan häiriötilanteisiin.** Rahoitus, jonka suuruus voi olla enintään 100 000 euroa. Tällä rahoituksella yritys voi toteuttaa niitä kehittämistoimenpiteitä, joita se on tunnistanut esiselvityksessä tai muuten omana toimintanaan ja jotka parantavat yrityksen mahdollisuuksia koronan aiheuttamassa häiriötilanteessa ja sen jälkeen. Toimenpiteiden tavoitteena tulee olla yritykselle uusia ratkaisuja tuotteisiin tai tuotantoon liittyen.

Esiselvitys liiketoiminnan häiriötilanteisiin.

Esiselvitysrahoitusta myönnetään seuraaviin liiketoiminnan uudistamis- ja kehitystarpeisiin:

- 1) **Tuotantoketjun häiriöiden korjaamisen toimenpiteiden selvittäminen toimialasta riippumatta.** Rahoituksen tyypillinen käyttökohde: selvitykset ja valmistelut, jotka koskevat kansainvälisten tuotantoketjujen rikkoutumisesta johtuvia uudelleensijoittumisia, tuotannon kotimaahan palauttamista ja logistiikan häiriöiden syiden poistamista.

2) Matkailualan liiketoiminnan kehittäminen

Rahoituksen tyypillisiä käyttökohteita: selvitykset ja valmistelut, jotka tähtäävät majoitus- ja matkailupalvelujen kehittämiseen sekä niiden matkailuun suoraan liitännäisten palvelujen kehittämiseen, jotka kärsivät matkailun vähenemisestä johtuvista liiketoimintavaikutuksista.

3) Luovien alojen palvelujen ja liiketoiminnan kehittäminen

Rahoituksen tyypillinen käyttökohte: selvitykset ja valmistelut, jotka tähtäävät monistettavien luovien alojen palvelujen (esim., peli, av, musiikki), tapahtumapalvelujen sekä taide- ja kulttuuripalvelujen liiketoiminnan kehittämiseen.

Kehittämisyavustus liiketoiminnan häiriötilanteisiin

Kehittämisyavustusta voidaan myöntää seuraaviin liiketoiminnan uudistamis- ja kehitystarpeisiin:

1) Tuotantoketjun häiriöiden korjaamisen toimenpiteiden selvittäminen toimialasta riippumatta.

Rahoituksen tyypillinen käyttökohte: yritykselle uudet ratkaisut ja toimintamallit, jotka koskevat kansainvälisten tuotantoketjujen rikkoutumisesta johtuvia uudelleensijoittumisia, tuotannon kotimaahan palauttamista ja logistiikan häiriöiden syiden poistamista.

2) Luovien alojen palvelujen ja liiketoiminnan kehittäminen

Rahoituksen tyypillinen käyttökohte: yritykselle uudet, monistettavat luovien alojen palvelut (esim., peli, av, musiikki), tapahtumapalvelut sekä taide- ja kulttuuripalvelujen liiketoiminnan kehittäminen.

3) Matkailualan liiketoiminnan kehittäminen

Rahoituksen tyypillisiä käyttökohteita: yritykselle uudet majoitus- ja matkailupalvelut sekä niihin suoraan liitännäiset palvelut, jotka kärsivät matkailun vähenemisestä johtuvista liiketoimintavaikutuksista; palvelujen kehittäminen ja muun liiketoiminnan kehittäminen.

Kehitysprojektissa avustuksen määrä on 80 % projektin hyväksytyistä kokonaiskustannuksista ja ennakkoa voidaan maksaa 70 % avustuksen määrästä. Rahoituksen suuruus on enintään 100 000 euroa, ja se voidaan myöntää yritykselle vain kerran. Mahdollisesti kehitysprojektin jälkeen tarvittavat jatkotoimenpiteet rahoitetaan Business Finlandin normaalina tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksena normaalein rahoituskriteerein.

32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha ja valtuus)

Innovaatorahoituskeskus Business Finland ehdottaa momentin myöntämisvaltuuden kasvattamista kysyntää vastaavaksi vieraan pääoman ehtoisen lainavaltuuden korotuksella 50 miljoonaa euroa vuonna 2020. Lainavaltuuden kasvun takia ehdotetaan vastaavasti määrärahaan 25 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2020, 20 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2021 ja 5 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2022. Jotta maksatukset pystytään tekemään yritysten tarvitsemassa aikataulussa (30 % enakkona), on myös määrärahan käyttö suunniteltu ja ennakoitu tavallista nopeammaksi.

Talouden tilapäisen sukeltamisen yhteydessä on erityinen tarve varmistaa, että niukat osaajaresurssimme eivät jää toimeettomiksi, vaan valmistelevat uusia avauksia, joiden varassa toivomme vastoinkäymisistä entistä kilpailukykyisempinä. Lainavaltuus on tarkoitettu erityisesti pk-yritysten kehitystoiminnan turvaamiseksi tilanteessa, jossa yritysten tulorahoitus nopeasti heikkenee.

Rahoituksen kysyntä pk-yrityksille on kasvanut alkuvuodesta 25 miljoonaa euroa (+35 %) viime vuodesta. Laatu hakemuksissa on ollut poikkeuksellisen korkea, ja valtuuden nosto toteuttaa myös TKI-tiekartan tavoitteita. Olemassa olevasta lainavaltuudesta on sidottu jo nyt 47 %, joten ilman lisälainavaltuutta ei kyetä vastaamaan yritysten rahoitustarpeen varmistamisen kysyntään kassavirran heiketessä poikkeusoloissa.

Business Finland tulee tarvittaessa pidentämään rahoittamiensa hankkeiden kestoja, pidentämään laina-aikoja sekä nopeuttamaan maksatuksia yritysten rahoitustarpeen varmistamiseksi.

32.20.87 Pääomallinat teollisuuden uudistamiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha ja valtuus)

Innovaatorahoituskeskus Business Finland ehdottaa momentin myöntämisvaltuuteen lisäystä 20 miljoonaa euroa vuonna 2020. Myöntämisvaltuuden kasvun takia ehdotetaan vastaavasti määrärahaan 12 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2020 ja 8 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2021.

Talouden sukeltamisen yhteydessä on erityinen tarve varmistaa, että niukat osaajaresurssimme eivät jää toimeettomiksi, vaan valmistelevat uusia avauksia, joiden varassa toivomme vastoinkäymisistä entistä kilpailukykyisempinä.

Business Finlandin myöntämällä pääomallainoilla vauhditetaan liiketoimintaekosysteemeissä tarpeellisten alustojen kehittymistä ja mahdollistetaan siten ekosysteemien innovaatiotoiminnan lisääntyminen. Pääomallinat mahdollistavat merkittävän kasvupotentiaalin ekosysteemien alustayhtiöiden käynnistämisen. Pääomallainoilla rahoitetaan ns. kasvumoottorihankkeita, joissa kehitettävä alusta ja liiketoiminta edistävät merkittäväällä tavalla koko ekosysteemin innovaatiotoimintaa ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Pääomallina täydentää oleellisesti Business Finlandin tarjoamaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta (avustukset ja lainat). Pääomallainalla voidaan rahoittaa sellaisia hankkeita ja investointeja, joita Business Finland ei muutoin voi rahoittaa muun muassa EU:n valtiontukisääntöjen takia. Tähän päästään asettamalla myönnettävien pääomallainojen korko ns. markkinaehtoiselle tasolle komission valtiontukiohjeistuksen mukaisesti.

Keväällä 2019 tehtyyn pääomallinarahoitusta koskevaan kilpailutukseen perusteella pääomallinarahoitukselle on Suomen markkinoilla kysyntää. Kevään 2019 kilpailutuksessa Business Finland ei voinut käytettävissä olleella pääomallinavaltuudella rahoittaa kaikkia sellaisia hankkeita, joilla voidaan arvioida olevan merkittävä vaikutus liiketoimintaekosysteemin kasvuun sekä sitä kautta Suomen kasvuun ja kansainväliseen kilpailukykyyn.

Vuosina 2018–2019 myönnettiin pääomallainoja yhteensä 56,5 milj. euroa (lisäksi on tehty 5 kasvumoottoreiden käynnistystuen myöntöpäätöstä, joiden tavoitteena on parantaa kilpailutusprosessiin tulevien ehdotusten laatua). Rahoitettujen projektien tulosodotukset vuosiin 2028–2029 mennessä on arvioitu olevan seuraavat:

Vaikuttavuus	Rahoituspäätös 2019	Rahoituspäätös 2018
Uusi liikevaihto Suomessa (M€) -Alustayhtiö -kasvumoottoriekosysteemi Suomessa	1,1 mrd	4,9 mrd
Uusi vienti (M€) -Alustayhtiö -kasvumoottoriekosysteemi Suomessa	1,8 mrd	2,9 mrd
Uudet työpaikat Suomessa (kpl) -Alustayhtiö -kasvumoottoriekosysteemi Suomessa	19 000	11 000
Uudet kansainväliset investoinnit Suomeen (M€)	0,2 mrd	0,5 mrd
Suomen ulkopuolelle syntyvä liikevaihto (M€)	31,4 mrd	1,8 mrd
Suomen ulkopuolelle syntyvät työpaikat (kpl)	9 800	3 140

32.01.05 Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahaan ehdotetaan lisärahoitusta yht. 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2020, koskien lisärahoitusta kansainvälisen kysynnän käynnistämiseen COVID-19:n matkailulle aiheuttaman kriisin hellitettyä. Kun akuutti COVID-19 -kriisi hellittää, pitää olla valmius tehokkaihin ja koordinoituihin markkinointi- ja myyntitoimenpiteisiin kansainvälisen matkailukysynnän pikaiseksi käynnistämiseksi.

Kilpailu eri kohdemaiden välillä tulee olemaan veristä; alueellisten ja valtakunnallisten kansainvälisten matkailunedistämistoimenpiteiden synkronointi, koordinointi sekä rahoitus tulevat paljolti julkishallinnollisen ohjauksen – tässä tapauksessa Visit Finlandin – tehtäväksi koska matkailuyritysten kassavalmiudet markkinointi- ja myynninedistämistöimiin kysynnän pysähdyttyä ovat erittäin heikot.

Markkinoinnillisen näkyvyyden saaminen kohdemarkkinoilla, sekä matkailutuotesortimentin maksavien asiakkaiden harkintavalikkoon saaminen tulee olemaan vaikeaa, ja erottautuminen kilpailevien maiden tarjoomasta äärimmäisen haastavaa sekä kallista.

Myynninedistämistoimenpiteet kohdemarkkinoilla (ainakin Keski-Euroopan maat, Kiina, Japani, USA) ovat erilaisia myynninedistämistapahtumia. Tärkeimmillä messuilla panostetaan normaalia parempaan näkyvyyteen. Tuomme myös matkanjärjestäjiä Suomeen tutustumaan kohteisiin ja tuotteisiin. Riittävä medianäkyvyys edellyttää merkittäviä budjetteja, jotka nykyisellä budjettitasollamme jäävät kauas kilpailijoiden panostustasosta. Myös toimittajien ja vaikuttajien Suomeen suuntautuviin tutustumismatkoihin tarvitaan lisärahoitusta, koska ne toteutetaan ainoastaan Visit Finlandin toimesta.

Asiakkaat varaavat matkansa erilaisilta online-kauppapaikoilta, joko globaaleilta alustoilta tai online travel agent -toimijoilta. Matkailutuotteemme ja -palvelumme pitää saada näkyville ja ostettavaksi näissä kanavissa. Yritysten resurssit eivät markkinointiin riitä, vaan Suomea pitää markkinoida yhteisesti vaikuttavuuden aikaansaamiseksi. Tähän tarvitaan Visit Finlandia ja ylimääräistä markkinointibudjettia.

Näihin toimenpiteisiin valmistautuminen kysynnän keskeytymisen aikana vaatii rahoituksellisia tukitoimia, ja toimenpiteiden liikekannallepanon yhteydessä Visit Finlandille riittävää toimintabudjettia toteuttaa markkinointi- ja myyninedistämistoimet riittävällä teholla. Nykyinen toimintabudjetti ei näihin toimenpiteisiin riitä. Toimenpiteet ovat valtakunnallisia, ja pitävät sisällään niin taktisia tuote- ja kohdekampanjaosioita, kuin strategisluonteisempia maakuvallisia toimia, joilla vakuutetaan matkailijoille Suomen olevan turvallinen ja toimiva kohde matkustaa.

Pääosin toimenpiteet toteutetaan digitaalisten verkostojen, sosiaalisen median sekä muiden käytettävissä olevien sähköisten kanavien kautta, sekä kuluttajiin että matkanjärjestäjiin kohdennettavin toimin, sekä yhteismarkkinointitoimenpiteillä alueellisten ja tuotannollisten partnereiden kanssa.

Tätä varten ehdotamme Business Finlandin Visit Finland -yksikölle erillistä lisärahoitusta markkinoiden käynnistämistoimenpiteisiin yhteensä 1,5 miljoonaa euroa.